

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשְׁת בְּשִׁלַּח

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של ל' חלקים

כרך ט' - חלק כ"ג

קונטרס 263

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דְּאִי יִפְקֹדוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

וּבְמָה אֶתְכִלְיוּ. בְּדִיוקְנָא עֲלָאָה דָּא, דְּאֶקְרִי אָדָם.
 דְּכִלִּיל דְּכַר וְנוקְבָא. וְעַל דָּא כְּתִיב אֶת הָאָדָם
 דְּכִלִּיל דְּכַר וְנוקְבָא. אֶת: לְאֶפְקָא וּלְמִסְגֵי זִינָא דְנַפְיָא
 מִנְיָה. (מִדְּכַר וְנוקְבָא).

עֶפְר מִן הָאָדָמָה: דִּיוקְנָא בְּגוּ דִּיוקְנָא. וַיִּפַּח בְּאַפֵּי
 נְשָׁמַת חַיִּים: טְבַרְקָא דְּגוּשְׁפִּנְקָא גּוּ בְּגוּ. וְכֹל
 דָּא לְמָה. בְּגִין לְאַשְׁתַּלְכָּא וּלְעַיִלָּא בֵּיה סְתִים
 דְּסְתִימָא עֲלָאָה, עַד סוּפָא דְּכֹל סְתִימִין. (הָדָא הוּא דְּכְתִיב
 (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפֵּי נְשָׁמַת חַיִּים) נְשָׁמַתָּא, דְּכֹל חַיִּי דְּעִילָּא
 וְתַתָּא תְּלִיין מֵהֵיכָּא נְשָׁמַתָּא, וּמִתְקִימֵי בֵּיה.

ספר מאורות הזהר

ז. המהר"ם אלשיך בפרושו על הפסוק "ויכתב משה את השירה הזאת ביום
 ההוא וילמדה את בני ישראל", כתב, שצערנו של משה בשעת סלוקו מן העולם היה
 עקרו על ישראל - ש'מצאוהו הרעות והצרות - וגלה לו 'תברך שמו, שיתקנו פי
 בגלות האחרון תרבה תורה בישראל כי לא תשכח, והיא תעמד להם.

ח. ובזה יש לומר שהן הנה הדברים אשר אמר רשב"י, שהביא יעוד הפסוק כי
 לא תשכח מפי ורעו, שאפלו בגלות האחרון לא תהיה חס ושלום שכחת תורה בעם
 ישראל, רק כפי פזור ישראל בגלות כן יהיו דברי תורה מפזרין, ולא 'מצאו הלכה
 ברורה במקום אחד, ובזה מצא נחם במה שהתורה וישראל הולכים לאחדים, כי
 'מצאו גם אז מזרע ישראל וחכמים לזכר צווי משה רבינו עליו השלום לפני פטירתו

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ישראל דרור בארץ אכ"ר".

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עכ"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עכ"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למועד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למועדנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמן את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת...] [לבנים...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו וישנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים...] אמן סלה.

וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, לְאַתְרָקָא, וּלְעֵיילָא בְּתַקוּנֵין
בְּגוּוּנָא דָא, וּלְאַשְׁלָפָא לְהֵהִיא (נ"א מְהֵהִיא)
נִשְׁמָתָא. מִדְרָגָא לְדְרָגָא עַד סוּפָא דְכָל דְרָגִין. בְּגִין
דִּיהוּי הֵהִיא נִשְׁמָתָא מִשְׁתַּכַּחא בְּכֵלָא, וּמִתְפַּשְׁטָא
בְּכֵלָא. וּלְמַהוּי כֵלָא בִּיחודָא חַד. וּמֵאֵן דְּפָסִיק הָאִי
יחודָא מִן עֲלָמָא, כְּמֵאֵן דְּפָסִיק נִשְׁמָתָא דָא, וּמְחִזִּי
דְאִית נִשְׁמָתָא אַחְרָא, בַּר מְהֵהִיא. וּבְגִין כֵּד, יִשְׁתַּצִּי
הוּא וְדוּכְרָנִיה מִן עֲלָמָא לְדְרִי דְרִין.

בְּהֵאִי דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם, שְׂאֲרֵי וְתַקִּין כְּלָלָא דְכַר וְנוֹקְבָא.
כַּד אֲתַתְּקֵן הָאִי דִּיּוֹקְנָא בְּתַקוּנֵין, שְׂאֲרֵי מִחֲדוּי,
מִבֵּין תְּרִין דְרוּעִין. בְּאַתְרַ דְּתַלְיִין שְׁעָרֵי דְדִּיקְנָא,
דְאֲתַקְרוּן (נ"א דְאֲתַקְרִי) תַּכְפָּאֲרַת. וְאַתְפַּשְׁטָא הָאִי תַּכְפָּאֲרַת,

ספר מאורות הזהר

לְהַרְבוֹת תּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל, וּלְקַבֵּץ דְבָרֵי תּוֹרָה וְהַחֲלוֹכוֹת הַמְּפֹרָשִׁין לְמָקוֹם אֶחָד, וּבְזֶה יִזְכּוּ
גַם כֵּן לְמַצָּא דְבַר ד' זֶה הַקֶּץ, שְׂקִבְצֵן נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל לְנִקְבְּצֵין.

ט. לְפִי הַנ"ל מוֹכֵן פְּרוּשׁ דְבָרֵי מִשָּׁה רַבְּנֵי בְרַעְיָא מְהֵימְנָא, עַל מֵאֵר הַפְּתוּב
שְׂבֹא הַמְּשִׁיחַ עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמֹר, שֶׁהוּא עַל סִמְךָ עֵסֶק הַתּוֹרָה, כְּדָא אָמַר "יִשְׁשַׁכֵּר
חֲמֹר גָּרָם", עַל כֵּן טָרַם יְצוּהוּ ד' אֵת יְהוֹשֻׁעַ לְרַעוֹת אֵת יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִשָּׁה, הַפִּיס
דַּעְתוֹ שְׂיִכְתֹּב אֵת הַשִּׁירָה וּלְמַדָּה אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכו', יַעֲזֵן שָׁם.

י. מוֹבָא בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן: שְׁבַה־פְּסוּק בַּעֲצָמוֹ מְרַמֵּז וְנִסְתָּר סוּד הַזֶּה שְׁעַל יְדֵי זְרַעוֹ
שֶׁל יוֹחָאי, שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, עַל יְדוֹ לֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי סוֹפֵי
תְבוֹת שֶׁל פְּסוּק זֶה, כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ הֵם אוֹתִיּוֹת יוֹחָאי. וְזֶה

והתעטרה בעטרותיה, ועטרה
אותו בשלש מאות ועשרים
וחמש עטרות, והפקיד מפתחות
בידו. ש' של האבות עטרו אותו
בשלש עטרות קדושות, והפקידו
בידו את כל מפתחות המלך,
והפקידו אותו באמונה, להיות
נאמן הבית. ה' עלתה ועטרה
אותו בעטרותיה, וקבלה אותו
מהמלך.

ואז ירד אותו הרוח לאנניות
ששטות באות הים הגדול,
וקבלה אותו לגדל אותו למלך,
ונתנה לו משם כלי זין להלקות
את פרעה ואת כל ארצו.
ובשבתות ובראשי חודשים מעלה
אותו אל המלך, ואז נקרא שמו
באותיות הרשומות הללו.

ובאותה שעה שיצא לרדת לארץ
בזרע של לוי, נתקנו ארבע מאות
ועשרים וחמש מנורות למלך,
וארבע מאות ועשרים וחמש
חקיקות ממנים לוי את אותה רוח
למקומה. כשיצא לעולם, האירה
ה' בפניו, והבית התמלא מזיוו.
באותה שעה קרא עליו הקדוש
ברוך הוא, בטרם אצרך בבטן
ידעתיד ובטרם תצא מרחם
הקדשתיך נביא לגוים נתתיד.

רבי יצחק אמר, באותה שעה הרג
(הפיל) הקדוש ברוך הוא את השר
הממנה הגדול של מצרים, וראו
אותו משה ובני ישראל, ואז אמרו
שירה. זהו שכתוב וירא ישראל
את מצרים מת, אז ישיר משה
ובני ישראל.

אז ישיר משה ובני ישראל וגו'.
רבי אבא פתח ואמר, הסתפלתי
בכל התשבחות ששבחו את
הקדוש ברוך הוא, וכלם פתחו
באז. (מלכים-א ח) אז אמר שלמה.
(יהושע י) אז ידבר יהושע. אז ישיר
ישראל. מה הטעם?

אלא כף שנינו, כל הנסים והגבורות שנעשו לישראל, כשהאיר אור העתיק הקדוש בעטרותיו,

ואעטריה בתלת מאה ועשרין וחמש עטרין,
ואפקיד מפתחוי בידוי. ש דאבהתא, אעטרו
ליה בתלת עטרין קדישין, ואפקידו כל
מפתחן דמלכא בידיה, ואפקידו ליה
בהימנותא, מהימנא דביתא. ה סלקא
ואתעטרא בעטרוי, וקבילת ליה מן מלכא.

כדין, נחת ההוא רוחא בארבין דשאטן,
בההוא ימא רבא, וקבילת ליה לגדלא
ליה למלכא, והיא יחבת ליה מתמן זיונין,
לאלקאה לפרעה ולכל ארעיה. ובשבתא
וברישי ירחי, סלקת ליה למלכא, כדין אקרי
שמייה, באלין אתוון רשימין.

ובהויהא שעתא, דנפק לנחתא לארעא, בזרעא
דלוי, אתתקנו ארבע מאה ועשרין
וחמש בוצינין למלכא, וארבע מאה ועשרין
וחמש גליפין ממנן, אוזפוה לההוא רוחא
לאתריה, כד נפק לעלמא, אתנהרא ה באנפוי,
וביתא אתמלייא מזיותיה. ביה שעתא, קרא
עליה קדשא בריך הוא, בטרם אצרך בבטן
ידעתיד ובטרם תצא מרחם הקדשתיך נביא
לגוים נתתיד.

רבי יצחק אמר, ביה שעתא קטל (נ"א אפיל)
קדשא בריך הוא לרברבא ממנא
דמצראי, וחמו ליה משה ובני ישראל, כדין
אמרו שירה. הדה הוא דכתיב, וירא ישראל
את מצרים מת, אז ישיר משה ובני ישראל.

אז ישיר משה ובני ישראל וגו'. (שמות טו) רבי
אבא פתח ואמר, אסתפלנא בכל תשבחו
דשבחו לקודשא בריך הוא, וכולם פתחו
באז. (מלכים א ח) אז אמר שלמה. (יהושע י) אז ידבר
יהושע, (במדבר כא) אז ישיר ישראל. מאי טעמא.
אלא הכי תאנא, כל נסין וכל גבורין
אלא כף שנינו, כל הנסים והגבורות שנעשו לישראל, כשהאיר אור העתיק הקדוש בעטרותיו,

חֲקוּקִים רְשׁוּמִים בְּאֵז, בְּאֵי, וְאֵי
 בְּז', נִקְבַּב בְּחִשְׁבָּה וְהֵאִיר לְכָל עֶבֶר.
 וּכְשֶׁהֲתַחֲבֵר הָאֵוֶר שֶׁל אֱלֹהִים וְהִגִּיעַ
 לְיִיזְיִין, מִי זֶה יִיזְיִין? זֶה (יִשְׁעִיָּה לֵד) חֲרֵב
 לְה' מְלֵאָה דָם. אִזּוּ עֲשֵׂה נִסִּים
 וּגְבוּרֹת, מְשׁוּם שֶׁהֲתַחֲבְרָה אֵי בְּז'.
 וְזֶה הִיא הַשִּׁירָה. שִׁירָה הִיא שֶׁל כָּל
 הַצְּדִידִים, וְזֶהוּ אִזּוּ יִשִּׁיר.

יִשִּׁיר! יִשִּׁיר הִנֵּה צְרִירֵי הַלְיֹת! אֲלֵא
 דְּבָר זֶה תְּלִיז וּמִשְׁלִים אֶת
 אוֹתוֹ הַזְּמַן, וּמִשְׁלִים לְעֲתִיד לְבָא,
 שְׁעֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְחַת בְּשִׁירָה
 הַזֶּה מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. מִכָּאֵן
 לְמִדְּנֵי, שֶׁהַצְּדִיקִים הֵרָאשׁוּנִים, אִף
 עַל גֵּב שֶׁהֲתַעֲלֶה לְדִרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
 שְׁלֹמֶעֱלֶה, וּנְקַשְׂרוּ בְּקֶשֶׁר שֶׁל צְרוּר
 הַחַיִּים - עֲתִידִים כָּלֵם לְהַחֲיֹת
 בְּגוּף וְלְרֵאוֹת אוֹתוֹת וּגְבוּרוֹת
 שְׁיַעֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
 וְלוֹמַר שִׁירָה זֹאת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אִזּוּ
 יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

רְבִי שְׁמַעוֹן אָמַר מִכָּאֵן, (יִשְׁעִיָּה י"א)
 יוֹסִיף ה' שְׁנֵית יָדוֹ לְקַנּוֹת אֶת שְׂאֵר
 עַמּוֹ. לְקַנּוֹת - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלִי ח)
 ה' קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ. אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ
 - אֵלֶּי הֵם הַצְּדִיקִים שֶׁבָּהֶם
 שְׁנִקְרְאוּ שְׂאֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמְדַּבֵּר
 י"א) וַיִּשְׁאָרוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים בַּמַּחְנֶה.
 וְשְׁנֵינִי, אֵינִי הַעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֲלֵא עַל
 אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים עֲצָמָם שִׁירִים.
 וְאִם תֹּאמַר, הוֹאִיל וְנִקְשְׂרוּ בְּצְרוּר
 הַחַיִּים וּמִתְעַנְּגִים בְּעַנְגַּת הָעֲלִיּוֹן,
 לְמָה יוֹרִיד אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְאָרֶץ? צֵא וּלְמַד מִזְּמַן רֵאשׁוֹן,
 שֶׁכָּל אוֹתָם רֵחוֹת וּנְשִׁמוֹת שֶׁהִיוּ
 בְּדִרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁלֹמֶעֱלֶה,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹרִיד אוֹתָם
 לְאָרֶץ לְמִטָּה. כָּל שֶׁכֵּן עֲכָשׁוּ,
 שְׂרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
 הַעֵקֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ז) כִּי אֲדָם

דְּאֵתְעִבִּידוֹ לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל, כִּד אֵתְנַהִיר נְהִירוֹ
 דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא בְּעֵטְרוֹי, גְּלִיפִין רְשִׁימִין
 בְּאֵז, בְּאֵי, וְאֵי בְּז', אֲנִקִּיב בְּחִשׁוּכֵי, וְנַהִיר
 לְכָל עֵיבֵר. וְכִד אֵתְחַבֵּר נְהִירוֹ דְּאֱלֹהִים וּמִטִּי
 לְיִיזְיִין, מָאֵן זִיזְיִין, דָּא (יִשְׁעִיָּה ל"ד) חֲרֵב לְיִיזְיִין
 מְלֵאָה דָם. כְּדִין עֵבִיד נִסִּין וּגְבוּרָאֵן, בְּגִין
 דְּאֵתְחַבֵּר אֵי עִם ז'. וְדָא הוּא שִׁירָתָא. שִׁירָתָא
 הִיא דְּכָל סְטְרִין, וְדָא הוּא אִזּוּ יִשִּׁיר.

יִשִּׁיר, שֶׁר מִיבְעִי לִיהֵ. אֲלֵא מְלָה דָּא תְּלִיָּא,
 וְאֲשִׁלִּים לְהֵהוּא זְמַנָּא, וְאֲשִׁלִּים
 לְזְמַנָּא דְּאַתִּי, דְּזְמִינִין יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְחָא
 שִׁירָתָא דָּא. מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, מִכָּאֵן
 אוֹלִיפְנָא, דְּצִדִּיקֵיָּא קְדַמָּי, אִף עַל גֵּב
 דְּאִסְתַּלְקוּ בְּדִרְגִין עֲלֵאִין דְּלַעֲלִיא, וְאֵתְקַשְׂרוּ
 בְּקֶשֶׁרָא דְּצְרוּרָא דְּחַיִּי, זְמִינִין כְּלֵהוּ לְאַחֲיָא
 בְּגוּפָא, וּלְמַחְמֵי אֲתִיָּן וּגְבוּרָן דְּקָא עֵבִיד
 קְדִישָׁא בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל. וּלְמִמַּר שִׁירָתָא
 דָּא, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב אִזּוּ יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל.

רְבִי שְׁמַעוֹן אָמַר מִהֵכָּא, (יִשְׁעִיָּה י"א) יוֹסִיף יִי
 שְׁנֵית יָדוֹ לְקַנּוֹת אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ. לְקַנּוֹת:
 כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (מִשְׁלִי ח) יִי קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ.
 אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ: אֵלִין אֵינּוֹן צְדִיקֵיָּא דְּבַהוֹן,
 דְּאִקְרוּן שְׂאֵר, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (בַּמְדַּבֵּר י"א)
 וַיִּשְׁאָרוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים בַּמַּחְנֶה. וְתַנִּינָן, לִית
 עֲלֵמָא מִתְקַיֵּמָא אֲלֵא עַל אֵינּוֹן דְּעֵבִדֵּי
 גְּרַמִּיָּהוּ שִׁירִים.

וְאֵי תִימָא, הוֹאִיל וְאֵתְקַשְׂרוּ בְּצְרוּרָא דְּחַיִּי,
 וּמִתְעַנְּגִי בְּעַנּוּגָא עֲלָאָה, אָמַאי יְחִית לוֹן
 קְדִישָׁא בְּרוּךְ הוּא לְאֶרְעָא. פּוּק וְאוֹלִיף
 מִזְּמַנָּא קְדַמָּאָה, דְּכָל אֵינּוֹן רוּחִין וּנְשִׁמְתִין,
 דְּהוּוּ בְּדִרְגָּא עֲלָאָה דְּלַעֲלִיא וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אַחֲתִית לְהוֹ לְאֶרְעָא לְתַתָּא.

אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. ואם תאמר, אותם שמתו בעטיו של נחש, אפלו הם יקומו ויהיה בעלי עצה למלך המלשים.

ועל זה שנינו, משה עתיד לומר שירה לעתיד לבא. מה הטעם? משום שכתוב (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. אראנו? אראך היה צריך להיות! אלא אראנו ממש, למי שראה בתחלה - אראנו פעם שניה. וזהו אראנו. וכתוב (תהלים א) אראנו בישע אלהים, ואראהו בישועתי. ואז, אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה'.

שירה של הגבירה לקדוש-ברוך הוא. שנינו, כל אדם שאומר שירה זו בכל יום ומכוון בה, זוכה לאמרה לעתיד לבא, שהרי יש בה עולם שעבר, ויש בה עולם הבא, ויש בה קשרי האמונה, ויש בה ימות מלך המשיח, ותלוים עליה (אות למעלה) כל אותן תשבחות אחרות שאומרים עליונים ותחתונים.

השירה? שיר זה היה צריך להיות! אלא השירה שמשבחת הגבירה למלך. ומשה אמר מלמטה למעלה, והרי פרשיה. לה' - משום שהמלך מאיר לה פנים (שמאירים פני המלך כנגדה). רבי יוסי אמר, כל אותם שמנים שהיו שופעים, משך המלך הקדוש כנגדה, משום כך משבחת אותו הגבירה.

אמר רבי יהודה, אם כך, למה כתוב משה ובני ישראל, והרי הגבירה צריכה לשבח? אלא אשרי חלקם של משה וישראל,

כל שכן השתא, דבעי קדשא בריך הוא לישראל לעקימא, כמה דאת אמר (קהלת ז) כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. ואי תימא, אינון דמיתו בעטיו דנחש. אפילו אינון יקומו, ויהון מארי דעיטא, למלכא משיחא.

ועל דא תנינו, משה זמין למימר שירתא לזמנא דאתי. מאי טעמא. בגין דכתיב, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. אראנו, אראך מיבעי ליה. אלא אראנו ממש, למאן דחמא בקדמיתא, יחמי ליה תניינות, ודא הוא אראנו, וכתיב (תהלים א) אראנו בישע אלהים, ואראהו בישועתי. (ד"ד) וכדין אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי'.

שירתא דמטרוניתא לקודשא בריך הוא. תנינו, כל בר נש דאמר שירתא דא בכל יומא, ומכוון בה, זכי למימרא לזמנא דאתי. דהא אית בה עלמא דעבר, ואית בה עלמא דאתי, ואית בה קשרי מהימנותא, ואית בה יומי דמלכא משיחא. ותלי עלה, (נ"א אה לעילא) כל אינון תושבחהן אחרנין, דקאמרי עלאי ותתאי.

השירה שיר זה מיבעי ליה. אלא שירתא, דקא משבחת מטרוניתא למלכא. ומשה מתתא לעילא קאמר, והא אוקמוה. ליי': בגין דאנהיר לה מלכא אנפיהא, (נ"א דנהיר אנפיו מלכא לקבלה) ר' יוסי אמר, דכל אינון משחין, דהוו נגדין, משיך מלכא קדישא לקבלה, בגיגי כן משבחה ליה מטרוניתא.

אמר רבי יהודה, אי הכי, אמאי כתיב משה ובני ישראל, והא מטרוניתא בעיא לשבחה. אלא, זכאה חולקיהון

שָׁהם הָיוּ יוֹדְעִים לְשַׁבַּח אֶת הַמֶּלֶךְ
בְּשִׁבְלֵי הַגְּבִירָה כְּרֹאֵי, מִשּׁוּם שֶׁכָּל
אוֹתוֹ כַּח וּגְבוּרָה שְׁלֵה יִרְשֶׁה מִן
הַמֶּלֶךְ.

רְבִי חֲזִיָּא פִּתַּח וְאָמַר, (איכה ב) קוּמִי
רְנִי בְּלִילָה לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת. קוּמִי
רְנִי - זֹו כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. בְּלִילָה -
בְּגִלּוֹת. רְבִי יוֹסִי אָמַר, בְּלִילָה -
בְּזִמְנֵן שְׁשׁוּלְטַת וּמַתְעוּרְתָּ. לְרֹאשׁ
אֲשֶׁמְרוֹת? בְּרֹאשׁ הִיָּה צְרִיף
לְהִיּוֹת! אֶלֶּא לְרֹאשׁ, כְּכַתּוּב (בראשית
מ) עַל רֹאשׁ הַמֶּטֶה. וּבְאֲרֹנּוּ, רֹאשׁ
הַמֶּטֶה זֶה יְסוּד. אִף כָּאֵן לְרֹאשׁ -
זֶה יְסוּד, שֶׁהַגְּבִירָה מַתְבָּרַכַת בּוֹ.
רֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת - זֶהוּ רֹאשׁ שֶׁל נֶצַח
וְהוֹד.

רְבִי יוֹסִי אָמַר, זֶהוּ רֹאשׁ שֶׁל כְּתָרִי
הַמֶּלֶךְ וְהַסִּיּוּם. רְבִי אַבָּא אָמַר,
לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת כְּתוּב חֶסֶד, וְזֶהוּ
הַרֹאשׁ, רֹאשׁ הַמֶּטֶה. וְהַכֵּל נֶאֱמַר
בְּמֶלֶךְ הַקְּדוּשׁ הַעֲלִיּוֹן, וְזֶהוּ לֵה.
רְבִי יִיסָא אָמַר, הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵה!
- זֶהוּ הַנְּהַר שְׁיֹוצֵא מֵעֵדֶן, שֶׁכָּל
שְׁמֵן וּמִשְׁחָה יֹוצֵאִים מִמֶּנּוּ לְהַדְלִיק
מְנוֹרוֹת. וּמִשְׁמַע אַחַר כֵּן שְׁכַתּוּב
אֲשִׁירָה לֵה! - זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ
הַעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה לֹא כְּתוּב אֲשִׁירָה
לוֹ.

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר - (יהוה) לְדוֹרֵי דוֹרוֹת,
כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁתַּכַּח מֵהֶם לְעוֹלָמִים.
שֶׁכָּל מִי שְׁזוֹכָה לְשִׁירָה הַזֹּו בְּעוֹלָם
הַזֶּה, זוֹכָה לֵה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְזוֹכָה
לְשַׁבַּח בָּהּ בַּיּוֹמֹת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ
בְּחַדּוֹת כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּקְדוּשׁ -
בְּרוּף-הוּא, שְׁכַתּוּב לֵאמֹר - לֵאמֹר
בְּאוֹתוֹ זְמַן. לֵאמֹר בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה,
בְּזִמְנֵן שֶׁשְׁכֵנוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְץ. לֵאמֹר
בְּגִלּוֹת. לֵאמֹר בְּגִלְתֵּי יִשְׂרָאֵל.
לֵאמֹר לְעוֹלָם הַבָּא.

בְּפּוֹרְקָנָא דְלֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל.
לֵאמֹר לְעוֹלָם דְּאֵתִי.

דְּמִשָּׁה וַיִּשְׂרָאֵל, דְּאֵינוֹן הוּוֹ יוֹדְעִין לְשַׁבַּח
לְמֶלֶךְ, בְּגִין מְטְרוֹנִיתָא כְּדָקָא יֵאוֹת, בְּגִין
דְּכָל הַהוּא חֵילָא וּגְבוּרָה דִּילָהּ, יִרְתָּא מִן
מֶלֶךְ.

רְבִי חֲזִיָּא פִּתַּח וְאָמַר, (איכה ב) קוּמִי רוּנִי בְּלִילָה
לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת. קוּמִי רוּנִי: דָּא כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל. בְּלִילָה: בְּגִלּוֹתָא. ר' יוֹסִי אָמַר,
בְּלִילָה: בְּזִמְנָא דְהִיא שְׁלִטָא וּמַתְעַרָא, לְרֹאשׁ
אֲשֶׁמְרוֹת, בְּרֹאשׁ מִיבְעֵי לֵיהּ. אֶלֶּא לְרֹאשׁ,
כְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית מז) עַל רֹאשׁ הַמֶּטֶה.
וְאוּקִימָנָא, רֹאשׁ הַמֶּטֶה, דָּא יְסוּד. אוּף הַכָּא
לְרֹאשׁ, דָּא יְסוּד, דְּמְטְרוֹנִיתָא מַתְבָּרַכָא בֵּיהּ.
רֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת: דָּא הוּא רִישָׁא, דְּנֶצַח וְהוֹד.
רְבִי יוֹסִי אָמַר, דָּא הוּא רִישָׁא דְכְּתָרִי מֶלֶךְ
וְסִיּוּמָא. רְבִי אַבָּא אָמַר, לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת
כְּתִיב חֶסֶד, וְדָא הוּא רִישָׁא, רֹאשׁ הַמֶּטֶה.
וְכָלֵּא בְּמֶלֶךְ קְדִישָׁא עֲלָאָה אֲתָמַר, וְדָא הוּא
לֵינִי.

רְבִי יִיסָא אָמַר, הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵינִי, דָּא הוּא
נְהַר דְּנְפִיק מֵעֵדֶן, דְּכָל מִשְׁחָא וּרְבוּ
נְפִיק מִנֵּיהּ, לְאֲדִלְקָא בּוּצִינִין. וּמִשְׁמַע לְכַתְּרִי
דְּכְתִיב אֲשִׁירָה לֵינִי, דָּא הוּא מֶלֶךְ קְדִישָׁא
עֲלָאָה, וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב אֲשִׁירָה לוֹ.

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר, (דָּא הוּא) לְדְרִי דְרִין, בְּגִין דִּילָא
יִתְנַשֵּׁי מְנִייהוּ לְעֵלְמִין. דְּכָל מָאן
דְּזָכִי לְהֵאֵי שִׁירְתָּא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, זְכִי לֵה
בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי, וְזָכִי לְשַׁבַּח בָּהּ בְּיוֹמוֹי
דְּמֶלֶךְ מְשִׁיחָא, בְּחַדּוֹתָא דְּכְנִסְת יִשְׂרָאֵל
בְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. דְּכְתִיב לֵאמֹר, לֵאמֹר
בְּהַהוּא זְמַנָּא. לֵאמֹר בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּזִמְנָא
דְּשִׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא. לֵאמֹר בְּגִלּוֹתָא. לֵאמֹר
לְעוֹלָם דְּאֵתִי.

אֲשִׁירָה לַיְיָ נָשִׁיר מִיבְעֵי לִיָּהּ, מָאֵי אֲשִׁירָה.
אֶלֹא בְגִין דְּהוּוּ מְשַׁבְּחָן תּוֹשַׁבְּחָתָא
דְּמִטְרוּנִיתָא. (בעו לְשַׁבְּחָא) לַיְיָ: דָּא מִלְכָּא
קְדִישָׁא. כִּי גָאָה גָאָה (קָמָה): דְּסָלִיק וְאִתְעַטֵּר
בְּעֵטְרוּי, לְאַפְקָא בְּרַפָּאן וְחִלְלִין וּגְבוּרָאן,
לְאַסְקָא בְּכֻלָּא. כִּי גָאָה גָאָה: גָאָה בְּהָאֵי
עֲלָמָא, גָאָה בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. כִּי גָאָה בְּהָאֵי
זְמָנָא, גָאָה, בְּגִין דִּיתְעַטֵּר בְּעֵטְרוּי בְּחִדְוֹתָא
שְׁלִימוּתָא.

אֲשִׁירָה לַה'?! נָשִׁיר הִיָּה צְרִיף
לְהִיּוֹת! מַה זֶה אֲשִׁירָה? אֶלֹא
מִשּׁוּם שְׁהִיּוּ מְשַׁבְּחִים אֶת
תּוֹשַׁבְּחַת הַגְּבִירָה. וְהַצְטַרְכוּ לִשְׁבַח
לַה' - זֶה הַמְלִיךְ הַקְדוֹשׁ. כִּי גָאָה
גָאָה וְקָמָהוּ - שְׁעֵלָה וְהִתְעַטֵּר
בְּעֵטְרוֹתָיו לְהוֹצִיא בְּרִכּוֹת וְכַחוֹת
וּגְבוּרוֹת לְהִתְעַלּוֹת בְּכָל. כִּי גָאָה
גָאָה - גָאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, גָאָה
לְעוֹלָם הַבָּא. כִּי גָאָה בְּאוֹתוֹ זְמַן,
גָאָה כְּדִי שִׁיתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹתָיו
בְּחִדְוַת שְׁלָמָה.

סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בֵּינָם, שׁוֹלְטָנוּתָא דְלִתְתָּא,
וְשׁוֹלְטָנוּתָא דְלַעִילָא דְאַחִידָן בְּהוּ,
אַתְמָסְרוּ בְּהָאֵי יַמָּא רַבָּא, וְשׁוֹלְטָנוּתָא רַבָּא
לְמַעַבְד בְּהוּ נוֹקְמִין. וְתַנִּין, לָא עֲבִיד קְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא דִינָא לְתַתָּא, עַד דִּיעֲבִיד
בְּשׁוֹלְטָנְיָהוּן לְעִילָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כד)
יַפְקוּד יְיָ עַל צְבָא הַמְרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי
הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בֵּינָם - הַשְּׁלִטוֹן
שְׁלַמְטָה וְהַשְּׁלִטוֹן שְׁלַמְעֵלָה
שְׁאֲחוּזִים בְּהֵם, נְמַסְרוּ לְאוֹתוֹ
הַיָּם הַגְּדוֹל וְהַשְּׁלִיט הַגְּדוֹל
לְעֵשׂוֹת בְּהֵם נְקָמוֹת. וְשַׁנִּין, לָא
עוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּף הוּא דִין
לְמַטָּה, עַד שִׁיעֲשֶׂה בְּשְׁלִיטֵיהֶם
לְמַעֲלָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה כד)
יַפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמְרוֹם בְּמְרוֹם
וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.
רָמָה בֵּינָם - אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בּוּ
בְלִילָה הַתְעוֹרָרָה גְבוּרָה חֲזָקָה,
שְׁכַתוּב בּוּ וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ
קְדִים עֲזָה כָל הַלִּילָה. (הַתְעוֹרָרָה בּוּ
גְבוּרָה חֲזָקָה) בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּקִשָּׁה
הַמְלִכָּה מִן הַמְלִיךְ אֶת כָּל אוֹתָם
אוּכְלוּסִים שְׁלַמְטָה וְכָל אוֹתָם
שְׁלִיטִים שְׁלַמְעֵלָה שִׁימְסְרוּ
בְיָדָהּ, וְכֹלָם נְמַסְרוּ לְיָדָהּ
לְעֵשׂוֹת בְּהֵם נְקָמוֹת. זֶהוּ שְׁכַתוּב
סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בֵּינָם. בֵּינָם סִתְּמָם,
לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה.

רָמָה בֵּינָם, אָמַר ר' יְהוּדָה, בִּיה בְּלִילָא, אֲתַעַר
גְבוּרָא תְקִיפָא, דְכְתִיב בִּיה וַיּוֹלֶךְ יְיָ אֶת
הַיָּם בְּרוּחַ קְדִים עֲזָה כָל הַלִּילָה. (ס"א דְאֲתַעַר בִּיה
גְבוּרָה תְקִיפָא) בְּהָאֵי זְמָנָא, בְּעֵצַת מִטְרוּנִיתָא מִן
מִלְכָּא, כָּל אֵינּוֹן אֲכֻלוּסִין דְלִתְתָּא, וְכָל אֵינּוֹן
שׁוֹלְטָנִין דְלַעִילָא, דִּיתְמַסְרוּן בִּידָהּ. וְכֻלְהוּ
אַתְמָסְרוּ בִידָהּ, לְמַעַבְד בְּהוּ נוֹקְמִין, הָדָא
הוּא דְכְתִיב סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בֵּינָם. בֵּינָם סִתְּמָם,
לַעִילָא וְתַתָּא.

עֲזִי וְזַמְרַת יָהּ. רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח וְאָמַר,
(תהלים קלט) אַחֲזוּר וְקָדָם
צְרַתְנִי וְתַשַּׁת עָלַי פְּכָכָה. כַּמָּה
הַצְטַרְכוּ בְּגֵי אָדָם לְכַבֵּד אֶת
הַקְדוֹשׁ בְּרוּף הוּא, מִשּׁוּם שְׁכַפְאֲשֵׁר
בְּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּף הוּא אֶת
הָעוֹלָם, הַסְתַּפְּל עַל הָאָדָם לְהִיּוֹת
שְׁלִיט עַל הַכָּל, (לְהִיּוֹת שְׁלַם בְּכָל, וּנְבָרָא
בְּשֵׁי פְרִיעוּפִים) וְהִיָּה דוּמָה לְעֵלְיוֹנִים
וּלְתַתְּחוּתָנִים. הוֹרִיד אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת

עֲזִי וְזַמְרַת יָהּ. (שמות טו) רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח וְאָמַר,
(תהלים קלט) אַחֲזוּר וְקָדָם צְרַתְנִי וְתַשַּׁת עָלַי
כְּפַכְכָה. כַּמָּה אֲצַטְרִיכוּ בְּנֵי נִשָּׂא לִיקְרָא
לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא
כַּד בְּרָא עֲלָמָא, (דף נ"ה ע"א) אֲסַתְּפַל בִּיה בְּאָדָם
לְמַהוּי שְׁלִיט עַל כָּלָא. (נ"א לְמַהוּי שְׁלִים כְּכֻלָּא וְאֲתַקְרִי דוּ
פְרִיעוּפִין) וְהִיָּה דְמִי לְעֵלְאִין וְתַתְּאִין. נַחַת לִיָּה

בְּדַמוֹת יִקְרָא, וְחִמּוֹ לִיהַ בְּרִיין, כְּדִין אֶתְפְּנֵשׁוּ
לְגַבְיָהּ, וְסִגִּידוֹ לְקַבְּלִיהַ, וְאִמְתָּא וְדַחְלָא
נְפֻלַת עַלְיֵיהּ מִדַּחְלַתְיָהּ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
(בראשית ט) וּמִוֶּרְאָכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיִּית
הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם.

עֵיילִיָּהּ לְגַנְתִּיָּה דְנָטַע, לְנִטְרִיָּה לְמַהוּי לִיהַ חֲדוּ
עַל חֲדוּ, וְלֹא שְׁתַּעֲשַׁע בֵּינָה. עֶבֶד לִיהַ
טְרוּצְטְבוֹלִין מַחְפְּיִין בְּאַבְנֵי יָקָר, וּמְלֹאכִין
עַלְאִין חֲדָאן קַמִּיָּה. לְבַתָּר פְּקִיד לִיהַ עַל
אֵילָנָא חֲד וְלֹא קָאִים בְּפִקוּדָא דְמֵאֲרִיָּה.

אֲשַׁבְּחָנָא בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ, דְּלְבַתָּר דְּסֻלִּיק לִיהַ
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַחֲמֵי לִיהַ כָּל
גְּנוּזֵיָּא דְמִלְכָּא, עַלְאֵי וְתַתְּאֵי, אַחֲמֵי לִיהַ
אֵילָנָא דְחַיִּי, וְאֵילָנָא דְאֶתְפְּקֵד עַלִּיהַ אָדָם,
וְאַחֲמֵי לִיהַ דּוּכְתִּיָּה דְאָדָם בְּגַנְתָּא דְעַדָּן.
וְחֵמָא, דְאֵלְמָלִי נָטִיר אָדָם פְּקוּדָא דָּא, יְכִיל
לְקַיִּמָּא תְּדִירָא, וְלְמַהוּי תְּדִירָא תַּמָּן. הוּא לֹא
נָטִיר פְּקוּדָא דְמֵאֲרִיָּה, נָפֵק בְּדִימוּס וְאַתְעַנְשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִין אֶתְבְּרִי, וְהָא
אוּקְיָמְנָא, (בראשית ב) וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו,
נָסְרוּ הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאַתְעַבִּידוּ תְרִין,
מִמְזַרְחָ וּמִמְעַרְב, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קלט)
אֲחֹר וְקִדְּם צִרְתָּנִי. אֲחֹר דָּא מְעַרְב, וְקִדְּם דָּא
מְזַרְחָ.

רַבִּי חַיִּיא אָמַר, מַה עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
תַּקִּין לְהֵהוּא נּוּקְבָא וְשְׁכָלִיל שְׁפִירוּתָהּ
עַל כָּלָא, וְעֵיילָהּ לְאָדָם, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וַיִּבֶן
יְי' אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם
לְאִשָּׁה. תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיִּקַּח אֶחָת
מִצִּלְעוֹתָיו. מָאִי אֶחָת. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (שיר השירים)
אֶחָת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אֶחָת הִיא לְאִמָּה. (1)
מִצִּלְעוֹתָיו: מִסְטְרוּי. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (שמות כו)
וּלְצִלְע הַמִּשְׁכָּן.

מְכַבְּדָת, וְרָאוּ אוֹתוֹ הַבְּרִיּוֹת. אָז
הִתְכַּסְּסוּ אֵלָיו וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנָיו,
וּפְחַד וְאִימָה נִפְלוּ עֲלֵיהֶם
מִפְּחָדוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בראשית ט)
וּמוֹרָאכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל
חַיִּית הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם.
הַכְּנִים אוֹתוֹ לְגַנוּ לְשִׁמְרוֹ,
לְהִיּוֹת לוֹ שְׁמֻחָה עַל שְׁמֻחָה
וְלִהְשַׁתְּעֵשֶׁע בּוֹ. עֲשֵׂה לוֹ חֶפְזָה
מְכֻסָּה בְּאַבְנֵים יְקָרוֹת,
וּמְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים שְׁמַחִים
לְפָנָיו. אַחַר כֵּךְ צִוָּה אוֹתוֹ עַל
עֵץ אֶדְז, וְלֹא עָמַד בְּמִצְוֹת
רְבוּנוּ.

מְצַאנּוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ,
שְׁלֹא אַחַר שְׁהֵעִלָּה אוֹתוֹ הַקִּדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְהִרְאָה לוֹ אֶת כָּל גְּנוּי
עֲלִיוֹנִים, וְתַחְתּוֹנִים,
הִרְאָה לוֹ אֶת עֵץ הַחַיִּים וְהַעֵץ
שֶׁהַצִּטּוֹנָה עֲלָיו אָדָם, וְהִרְאָה לוֹ
מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם בְּגַן עֵדֶן. וְרָאָה,
שְׂאֵלְמָלָא שְׁמַר אָדָם מְצוּה זו,
יְכוּל לְעַמַּד תַּמִּיד וְלְהִיּוֹת שֵׁם
תַּמִּיד. הוּא לֹא שְׁמַר מִצְוֹת רְבוּנוּ
- יִצָּא בְּדִימוּס וְנִעְנָשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָדָם נִבְרָא
דּוּ-פְּרָצוּפִים, וְהָרִי בְּאֲרָנּוּ, (שם)
וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו - נָסְרוּ
הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִעְשׂוּ שְׁנַיִם,
מִמְזַרְחָ וּמִמְעַרְב. זֶהוּ שְׁכַתּוּב
(תהלים קלט) אֲחֹר וְקִדְּם צִרְתָּנִי.
אֲחֹר זֶה מְעַרְב. וְקִדְּם זֶה מְזַרְחָ.
רַבִּי חַיִּיא אָמַר, מַה עֲשֵׂה
הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? תַּקִּין אוֹתָהּ
נְקֻבָּה, וְשְׁכָלָל אֶת-פְּתִיָּה עַל הַכֹּל,
וְהַכְּנִיסָה לְאָדָם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב
וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְע אֲשֶׁר
לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. בֵּא רָאָה
מַה כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיִּקַּח אֶחָת
מִצִּלְעוֹתָיו. מַה זֶה אֶחָת? כְּמוֹ
שְׁנָאֵמַר (שיר ו) אֶחָת הִיא יוֹנְתִי
תַמְתִּי אֶחָת הִיא לְאִמָּה.
מִצִּלְעוֹתָיו - מְצַדְדִּיו, כְּמוֹ
שְׁנָאֵמַר (שמות כו) וּלְצִלְע הַמִּשְׁכָּן.

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתים פסיה לא ימוש ומפיה זרעה זרעה זרעה זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבַיּוֹמֵיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי כְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיְשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירָהוּ בְּצַל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידָהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֶה אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוֹ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תֵּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֶה אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשון עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשון עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

